

Gedooagbeslissing gemeentelijke opvang Oekraïense vluchtelingen

Perceel Friese Streek 5 Gerkesklooster, kadastraal bekend als gemeente Kooten, sectie A, perceelnummer 2053

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Achtkarspelen heeft besloten:

1. Een tijdelijke opvang voor Oekraïense vluchtelingen op het perceel Friese Streek 5 te Gerkesklooster onder voorwaarden te gedogen;
2. Deze gedooagbeschikking ter informatie te doen toekomen aan de gemeenteraad;
3. Deze gedooagbeschikking elektronisch bekend te maken in het gemeentebblad, op www.overheid.nl en in het huis-aan-huisblad 'De Feanster';
4. Plaatselijk Belang Gerkesklooster en direct omwonenden voorafgaand aan publicatie van deze beslissing te informeren over de komst van Oekraïense vluchtelingen in de buurt.

1. Aanleiding

In het kader van de opvang van ontheemden uit Oekraïne is de gemeente Achtkarspelen verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende opvangcapaciteit. De huidige capaciteit is nog niet toereikend om voor Achtkarspelen de (Friese) opgave van 186 te behalen. Het is belangrijk dat de gemeente actief inzet op opvangplekken met betere leefomstandigheden dan in de noodopvang. Kansrijke initiatieven spelen hierin een essentiële rol. Het perceel Friese Streek 5 in Gerkesklooster draagt daar concreet aan bij met 5 opvangplekken. Zo werken we stap voor stap toe naar het realiseren van de opgave, op een manier die duurzaam en toekomstgericht is.

Op 2 december 2025 is een aanvraag ingediend voor een tijdelijke omgevingsvergunning voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen op het perceel Friese Streek 5 in Gerkesklooster. De procedure voor het verkrijgen van deze vergunning neemt enige tijd in beslag, aangezien hiervoor een formeel besluitvormingstraject moet worden doorlopen.

Gezien de urgente behoefte om kwetsbare mensen op korte termijn een menswaardige en veilige woonplek te bieden, is besloten om – vooruitlopend op de formele besluitvorming – op humanitaire gronden een gedooagbeslissing te nemen. Hiermee wordt de tijdelijke opvang op het genoemde perceel toegestaan zolang de behandeling van de vergunningsaanvraag loopt.

Deze beslissing is niet alleen ingegeven door de algemene noodzaak tot opvang, maar ook door de wens om mensen een betere woonplek te bieden dan de huidige noodopvanglocaties. De woning aan de Friese Streek 5 in Gerkesklooster biedt in dat opzicht een meer passende en duurzame verblijfplaats, waarmee de leefomstandigheden van de betrokken vluchtelingen aanzienlijk kunnen worden verbeterd.

Op deze manier kan de opvang op korte termijn doorgang vinden, terwijl het formele vergunningstraject zorgvuldig en volgens de geldende procedures wordt voortgezet.

2. Planologisch kader

Op grond van het tijdelijk omgevingsplan ligt het perceel Friese Streek 5 in het bestemmingsplan Gerkesklooster-Stroobos en heeft hierin de bestemming 'Maatschappelijk'.

Op grond van artikel 9.1 onder a t/m d zijn deze gronden bestemd voor gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen, begraafplaatsen, dienstwoningen en aan- en uitbouwen en bijgebouwen bij dienstwoningen. Volgens de begripsbepaling (artikel 1) van de beheersverordening moet onder maatschappelijke voorziening worden verstaan (artikel 1 onder am): 'Educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen, voorzieningen ten behoeve van sport en sportieve recreatie en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, voorzieningen ten behoeve van kinderopvang, alsook ondergeschikte detailhandel en horeca ten dienste van deze voorzieningen'. Het tijdelijk huisvesten van Oekraïense vluchtelingen is strijdig met deze bestemming.

3. Bevoegd gezag

Op grond van artikel 18.2 in samenhang met artikel 5.8 van de Omgevingswet en de bij Gemeentewet gestelde bevoegdheden zijn wij als college het bevoegd gezag ten aanzien van handhaving van planologische regels. Wij hebben de bevoegdheid om in bijzondere gevallen bepaalde overtredingen voor een bepaalde termijn en onder bepaalde voorwaarden te gedogen. Zo is het mogelijk om in overmachts- of noodsituaties overtredingen (tijdelijk) te gedogen.

4. Handhavingsplicht

Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State dat het bevoegd gezag bij overtreding van wettelijke voorschriften, in dit geval het college, in beginsel verplicht is om handhavend op te treden. Deze beginselplicht is inmiddels gecodificeerd in artikel 18.1 onder c van de Omgevingswet. Onder bijzondere omstandigheden kan worden afgezien van handhaving en kan de strijdigheid met wet- en regelgeving tijdelijk worden gedoogd. Gedogen is – kort samengevat – aanvaardbaar als:

- het gedogen beperkt is in omvang en/of tijd;
- het gedogen expliciet bij beschikking gebeurt;
- duidelijke voorwaarden aan het gedogen worden gesteld;
- regelmatig wordt bezien of de situatie zodanig is dat gedogen nog gerechtvaardigd is en of aan de voorwaarden die aan het gedogen zijn gesteld wordt voldaan.

Gedogen moet beperkt blijven tot uitzonderingssituaties en mag als:

- handhaving tot aperte onbillijkheden zou leiden, bijvoorbeeld bij overmachts- en overgangssituaties;
- het doel van de regelgeving met de handhaving niet wordt bereikt, bijvoorbeeld in overmachts- en overgangssituaties en als een bedrijf niet over een vergunning beschikt maar wel voldoet aan de eisen die in een dergelijke vergunning zouden worden gesteld;
- het doel van de regelgeving evident beter gediend is met gedogen, bijvoorbeeld een bedrijf dat tijdelijk een proef wil doen met een wellicht milieuvriendelijker product of productiewijze;
- een ander, zwaarwegend belang gedogen rechtvaardigt, bijvoorbeeld als de ongewenste bij-effecten van handhaving dusdanig groot zijn dat ze niet opwegen tegen het feit dat de overtreding eigenlijk beëindigd moet worden.

Indien één of meer van bovenstaande situaties van toepassing is/zijn of bij andere situaties die vallen binnen de algemene criteria, kan worden besloten de situatie te gedogen.

5. Belangenafweging

Bij het nemen van deze gedoogbeslissing is een zorgvuldige afweging gemaakt van de verschillende betrokken belangen. Aan de ene kant staat het belang van een ordentelijke en zorgvuldige vergunningverlening, waarbij juridische procedures worden gevolgd en betrokken partijen, zoals omwonenden, de gelegenheid krijgen om hun zienswijze kenbaar te maken. Ook het waarborgen van rechtszekerheid en ruimtelijke ordening is hierbij van belang.

Aan de andere kant is er het dringende humanitaire belang om Oekraïense vluchtelingen op een verantwoorde en menswaardige manier op te vangen. De huidige noodopvanglocaties — zoals kerken die zijn ingericht voor kortdurend verblijf — bieden onvoldoende voorzieningen voor langere opvang. Het gebrek aan privacy, rust en basale fysieke afscherming (zoals plafonds en aparte ruimtes) heeft aantoonbaar negatieve gevolgen voor het welzijn van de bewoners.

Gelet op de ernst van deze omstandigheden, en gezien het tijdelijke karakter van de opvanglocatie, wordt geconcludeerd dat het humanitaire belang van adequate opvang in dit geval zwaarder weegt dan het belang van het volledig doorlopen van de reguliere vergunningsprocedure alvorens opvang wordt toegestaan.

Om bovenstaande redenen is besloten om de opvang op het perceel Friese Streek 5 in Gerkesklooster tijdelijk toe te staan middels deze gedoogbeslissing, in afwachting van de formele besluitvorming op de aanvraag voor de tijdelijke omgevingsvergunning. Wel hecht de gemeente Achtkarspelen zeer aan het belang van de inwoners van Gerkesklooster bij de handhaving van een goed woon- en leefklimaat. In geval van hinder, zorg of een signaal kan contact worden opgenomen met de projectleider Nieuwkomers, te bereiken via het algemene telefoonnummer van de gemeente: 140511 of via het e-mailadres nieuwkomers@achtkarspelen.nl.

6. Beslissing

Hierbij besluit het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen om voor het perceel Friese Streek 5 Gerkesklooster, kadastraal bekend als gemeente Kooten, sectie A, perceelnummer 2053, onder voorwaarden een gedoogbeschikking af te geven.

Deze gedoogbeschikking ziet op het gebruik van de woning voor de tijdelijke kleinschalige opvang van Oekraïense vluchtelingen op het adres Friese Streek 5 Gerkesklooster in de vorm van een noodopvang in strijd met het ter plaatse geldende Bestemmingsplan Gerkesklooster-Stroobos als tijdelijk deel van het omgevingsplan.

7. Voorwaarden

- A Deze gedoogbeschikking wordt afgegeven voor het gebruik van het perceel Fries Streek 5, kadastraal bekend als gemeente Kooten, sectie A, perceelnummer 2053 voor de opvang van maximaal 5 Oekraïense vluchtelingen in de woning,
- B Gelijktijdig aan de gedoogbeschikking wordt een legalisatietraject gestart. De gedoogbeschikking vervalt, zodra de situatie middels een tijdelijke omgevingsvergunning is vergund.
- C Het in gebruik te nemen bouwwerk moeten bij in gebruik name voldoen aan het gestelde in het Besluit bouwwerken leefomgeving, met name op het gebied van gezondheid, constructieve veiligheid, brandveiligheid en overige veiligheidsaspecten.
- D Deze gedoogbeschikking geldt voor de duur van 2 jaar. Indien daarna de tijdelijke opvang nog langer noodzakelijk is kan de gedoogbeschikking worden verlengd. De gemeente sluit voor het gebruiken van het perceel inclusief bouwwerk een huurovereenkomst met de eigenaar, waarin de nadere voorwaarden zijn benoemd.
- E Deze gedoogbeschikking vervalt, zodra de opvang van Oekraïense vluchtelingen niet meer noodzakelijk is.
- F De gedoogbeschikking vervalt eveneens als blijkt dat het perceel en de bouwwerken worden gebruikt in strijd met de voorwaarden van deze gedoogbeschikking.

8. Inwerkingtreding beslissing

De beslissing wordt bekendgemaakt in (in ieder geval) het Gemeenteblad, op www.overheid.nl en in het huis-aan-huisblad 'De Feanster'. Deze gedoogbeslissing treedt per direct in werking op het moment van bekendmaking.

9. Bezwaarmogelijkheden

Deze gedoogbeslissing betreft geen besluit, zoals aangegeven in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat tegen deze gedoogbeslissing geen rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

*De gemeentesecretaris,
Dhr. mr. M.P. de Jong*

*De burgemeester,
Dhr. J.D. de Vries, MSc*